

Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm

Datum	Ert dnr	NNRs dnr
2016-04-05	M2016/00695/Ee	2016/043

Remittering av promemorian ”Anvisade elavtal”

Näringslivets Regelnämnd, NNR, har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan över ovan nämnd remiss och anför följande;

Övergripande

Promemorian som behandlar delar av Energimarknadsinspektionens rapport ”Systemet med anvisad elhandlare (EI R2012:07)” lämnar ett flertal förslag som ur företagssynvinkel är relativt ingripande. Hit härrör frågor om prisreglering för anvisade elavtal, bedömning av skäliga avtalsvillkor men också informationsplikt och utformningen av fakturor. Konsekvensutredningsförordningens krav på att skatta och beräkna effekterna av olika regelförslags innebörd i så väl kvantitativa som kvalitativa termer kan inte sägas vara uppfyllda i detta fall. Promemorian lyckas inte att besvara frågorna kring huruvida de förslag som läggs är de mest kostnadseffektiva givet syftet som vill uppnås. NNR avstyrker därför presenterade förslag i dess nuvarande form.

Problembilden

Det problem som NNR identifierar och som lagstiftaren (och tidigare inspektionen) försöker lösa är det faktum att konsumenten/kunden som inte gör ett aktivt val av elleverantör får betala ett högre pris för elen den konsumerar än vad den skulle göra vid ett aktivt val. Vidare att de som inte gjort något val ska ha ”skäliga” villkor i de avtal de blir anvisade. Utifrån de uppgifter som tidigare lämnats av Energimarknadsinspektionen rör det sig om ca en femtedel av kundkollektivet och dessa har en förhållandevis låg förbrukning. Samtidigt har prisskillnaden mellan anvisat avtal och övriga prisavtal stigit över tid. Frågan som uppstår är hur långt lagstiftaren ska gå för att få elkunderna att göra aktiva val.

Kostnaden och nyttan för den enskilde och samhället i relation till en ökad andel aktiva val beskrivs inte närmare och sätts inte i relation till den förbrukning och de kostnader dessa kunder har i dag. Det finns inte heller någon analys över varför ca 20 procent inte gör ett aktivt val. NNR menar mot bakgrund av ovan att det är problematiskt att motivera föreslagen reglering med så ingripande åtgärder som prisregleringar på en fri och öppen marknad liksom att utkräva ett ansvar av enskilda företag (nätägare) att bedöma skälighetsnivåer på andra företags prisavtal.

NNR finner därmed inte att föreslagna åtgärder visats vara proportionerliga mot det syfte som vill åstadkommas och de problem som vill lösas.

Priskontroll och prisreglering

Bedömningen huruvida ett avtalsvillkor är skäligt eller inte (gentemot vad som åsyftas i lag, förordning och myndighetsföreskrift) kan som NNR ser det betraktas som en myndighetsuppgift. Detta ansvar föreslås åläggas elnätsföretagen. Förutom den principiella invändning om vad som lämpar sig att utföras av en myndighet eller ett privat företag så reses ett antal frågor som idag ännu inte är besvarade. Vad är skäliga villkor och vad innebär det? Vidare ställer det stora och höga krav på kunskaper, genomförande av jämförande analyser mellan olika avtal men också mellan anvisade och icke-anvisade avtal. I det fall tvister uppstår kan frågan bli föremål för diverse civilrättsliga processer. Sammantaget gör NNR bedömningen att kostnaderna för detta kan bli stora- kostnader som inte beräknats i konsekvensutredningen.

Prisreglering innebär att marknadens funktionssätt begränsas och konkurrensen snedvrids. Införande av en prisreglering är mycket ingripande och bör behandlas med stor restriktivitet. Promemorian resonerar kring en prisregleringsform som gäller under begränsad tid samtidigt som ett bemyndigande för regeringen att meddela ytterligare föreskrifter införs i ellagen. Det görs dock inte någon mer ingående analys över effekterna, dvs vilken påverkan prisregleringen får på de olika aktörerna och i vilken mån kundkollektivet blir mer eller mindre aktiva i sina val. En jämförelse med Norge görs där det konstateras att en bidragande orsak till att Norge har en låg andel kunder med anvisade avtal *kan* vara att kunden får en prishöjning efter sex veckor och därmed har ett incitament att teckna ett annat elavtal.

NNR vill understryka det faktum som även framhålls i promemorian- att det inte finns något underlag som gör det möjligt att föreslå bestämmelser om prisreglering. NNR menar att det krävs en betydligt större utredning och större bevisbörda att visa att en prisreglering motiverar syftet och önskat utfall på ett kostnadseffektivt sätt. Vidare behöver förslaget om ett bemyndigande motiveras juridiskt då regler (mellan staten och enskilda) som berör enskildas ekonomiska förhållanden ska ske genom lag.

Framtida elhandlarcentrisk flyttprocess

Elbranschen förbereder just nu övergången till en sk elhandlarcentrisk marknadsmodell som innebär att kunderna kontaktar ett elhandelsföretag vid inflytt. Det framgår inte av promemorian om de regler som föreslås påverkar eller påverkas av införandet av modellen. Detta bör klargöras så att inte onödiga kostnader och ”onödigt” genomförande uppstår för ett regelverk som inte kommer att tillämpas mer än under en kortare tid.

NÄRINGS LIVETS REGELNÄMND

Andrea Femrell